

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVII (12)

No. (Štev.) 13

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

31. marca (marzo) 1960

Neprijeten položaj

Vsi se še spominjamo, kako so listi do lani skoro vsak dan pisali o treh skupinah držav v svetu: zahodni demokratični, vzhodni komunistični in nevtralniki, katere glasnik je bil indijski Nehru. V blok takozvanih nevtralniki držav se je prišteval tudi Tito, ko ga je Stalin zaradi neposlušnosti napodil iz družine komunističnih dežel. V svojem častihlepju in megalomaniji je Tito šel potem celo tako daleč, da je mislil, da je pozvan, da prevzame vodstvo pravega komunizma v svetu, zlasti, ker je bil prvi komunistični veljak, ki se je upal postaviti po robu vsegačnemu Stalinu. Zato je smatral, da je samo po sebi umljivo, da postane on tudi vodnik vseh nevtralniki držav.

Da bi se v tem še bolj utrdil in v svetu še povečal svoj vpliv, je odhajal na razkošna potovanja zlasti v razne afriške in azijske države. Povsod je zagovarjal skupno nastopanje nevtralcov ter zahteval zanje mesto pri razpravljanju o svetovnih vprašanjih med predstavniki vzhodnega in zahodnega bloka. Vedno je tudi zatrjeval možnost mirnega sožitja med zahodnim demokratičnim in vzhodnim komunističnim diktatorskim sistemom.

Čeprav so bili nevtralniki nevtralni samo napram demokratičnemu zahodu, na strani komunističnega bloka držav pa vedno v odločilnih trenutkih, se te države nikdar niso branile pomoči zahodnih držav. V tem pogledu je zopet prednjačil Tito. Za pomoč je prosil povsod kjer je bilo le kaj izgledov, da jo bo dobil. In tako je nastopila zlata doba za jugoslovanske komuniste: iz vseh zahodnih držav so kar redno prihajali tokovi dolarskih kreditov. V milijarde in milijarde so šli. In čim bolj napeta je bila mrzla vojna med zahodom in komunisti, tem večji so bili krediti in pomoči za Tita. Kajti zahodnim državam je šlo v politični račun, da imajo kupljene komunističnega heretika, s katerim so lahko dražili moskovskega mogotca.

Mecenska zahodna pomoč komunistični Jugoslaviji je bila Titu tako potrebna, kakor zdravila bolniku. Kajti samo z njo se je sploh mogel obdržati na oblasti. Brez nje bi bil s svojim zavoze-nim gospodarstvom in nerentabilno industrijo zgrmel v gospodarski kaos, kajti izkazalo se je, da so izdelki njegove industrije slabi ter s proizvodni velikih industrij na svetovnem trgu ne morejo nikjer konkurirati. Zato so morali jugoslovanski komunisti prodajati in to delajo še danes, kakor nam to potrjuje Ljubo Sirc v svojem članku. “Komunistična zunanepolitična zunanjetrgovinska politika Jugoslavije” v nemški reviji Monatsblätter, ki smo ga ponatisnili v Sv. Sloveniji, izdelke svoje industrije v državah, v katere se jim je posrečilo priti, pod lastno proizvodnjo cen. Ogrorne izgube, ki so tako nastajale, so jugoslovanski komunisti krili z dolarsko pomočjo zahoda.

Pa še za nekaj so komunisti znali dobro izkoristiti zahodno dolarsko pomoč: za svojo propagando v svetu. Do lanskega leta skoro ni bilo dneva, da ne bi v raznih listih brali kaj o Jugoslaviji. Ali so imeli kake notranje slavnosti, odpirali kako novo cesto, postavili nov industrijski obrat, ali pa imeli v gosteh kake odlične osebnosti. In koga le niso vabili na obiske! Saj so številni gostje morali lepo o njih govoriti, ko so jih na kraljevsko gostilo po vseh mestih države, jih vozili okoli z letali, avtomobili in ladjami po morju, jim kazali, kar so napravili in dopovedovali, da je bilo pred njimi vse zaostalo in neurejeno. Z norodom ti uradni obiskovalci jugoslovanskega komunističnega režima niso prišli v stike in od njega niso mogli zvedeti za resnico. Tako so komunisti doma z vsemi sredstvi poskrbeli, da je svet o njih govoril v glavnem samo to, kar so oni sami želeli.

Lani pa se je zgodilo to, česar so se jugoslovanski komunisti najbolj bali: prišlo je do zblizanja med zahodom in vzhodom in ublažitve mrzle vojne. Zgodilo se je to, kar je prej izgledalo nemogoče: Eisenhower je povabil Hruščeva na obisk v Washington in Eisenhower bo šel letos v Moskvo. Listi so zapisali, da se začneja nova doba v svetovnem dogajanju. Kakor hitro pa je prišlo do tega, da sta se začela poga-

Hruščev v Franciji

Hruščev je po prestani gripi preteklo sredo po štiriurnem letu iz Moskve prispel na enajstdnevni obisk v Francijo. Pristal je na pariškem letališču, kjer ga je pričakal De Gaulle in ostali člani francoske vlade. Pariz in vsa Francija je bil očičen “nevtralniki” protikomunističnih beguncev, ki so jih odposlali na plačane počitnice na sredozemski otok Korziko, za ves čas bivanja Hruščeva v Franciji.

Dasi Hruščev v Franciji ni doživel še daleč ne tako velikega sprejema kakor ga je ob vsakem svojem obisku Eisenhower, je vendar rdečega diktatorja na letališču dočakala velika množica francoskih komunistov in sopotnikov. Od 5 milijonov francoskih komunistov, ki redno glasujejo za partijo, je po vsej Franciji prihitelo bučno pozdravljanje Hruščeva na njegovem potovanju okoli 200.000 partijcev. Ostali niso mogli zapustiti svojih služb ali pa so se bali izgredov protikomunistov, do kakršnih je prišlo en dan pred prihodom Hruščeva v Marseillo.

Hruščev je takoj po prihodu demagoško opozarjal Francijo, naj “pazi na Zahodno Nemčijo.” Priključil je v spomin drugo svetovno vojno, širokoustil pa se je, da “se mi ne bojimo Nemčije, pač pa je nevarna, ker lahko začne tretjo svetovno vojno.” Tako je posredno priznal, da se ZSSR kljub vsemu svojemu orožju boji poraza v novi vojni.

Zena Hruščeva je doživela rahel čustveni pretres, ko ji je neka madžarska begunka prihitela naproti in jo prosila, naj doseže, da bi mogla dobiti svojo 6 letno hčerko iz Madžarske, ker je ob revoluciji ni mogla vzeti na begu s seboj. Nina Hruščeva je sama zase, toda tako, da so jo okoli stoječi slišali, razburjeno zašepetala “grozno, grozno!”, glasno pa je dejala: “Seveda, prav gotovo!” Nato ji je poleg stoječi francoski policist še izročil pismeno prošnjo omenjene begunke-matere.

De Gaulle je Hruščevu grozil, da bo moral Zahod pristati na podpis mirovne pogodbe z dvema Nemčijama, sicer bo to storila ZSSR sama z Vzhodno Nemčijo. Prav tako je zahteval, naj Zahod razpusti NATO in Zahodno evropsko zvezo.

jati osebno Eisenhower in Hruščev, je postalo namah malo zanimivo vse, kar je izven zahodnega ali vzhodnega bloka.

To je najbolj bridko občutil Tito. Kar na lepem se je znašel sam in za nikogar ni bil več zanimiv. Za zahod je svoje naloge opravil in bil za usluge tudi mecensko plačan, na vzhodu mu pa tudi niso naklonjeni. Iz Moskve nič več ne prihajajo prošnje, naj bi se vrnil kot enakopraven član komunistične družine na svetu v skupni komunistični tabor, sedaj dobi le od časa do časa kako izjavo, da se lahko vrne, toda samo kot komunistični spokornik, ki mora priznati, da doslej ni pravilno ravnal, ko je hodil svojo pot in ni poslušal navodil iz Moskve.

Da bi pa narodom doma pokazal, da je v svetu še vedno vplivna in upoštevna osebnost, je Tito letos napravil nov poizkus, da bi dobil povabilo za obisk iz Severne Amerike. Kakor hitro so pa v Severni Ameriki zvedeli, da ga namerava vlada povabiti za letošnje velikononočne počitnice na obisk, je povsod završalo, kakor pred leti. Iz Severne Amerike nam poročajo, da je newyorški župan Wagner odkrito povedal, da je Tito v New Yorku nezaželen gost in da ga mestna občina ne bo sprejela; poslanci so zagrozili, da bodo bojkotirali sejo poslanske zbornice, na kateri naj bi govoril Tito, načelnik proračunskega oddelka je celo zagrozil, da parlament ne bo odobril nobenega kredita za Titov sprejem, predsednik poslanske zbornice je pa šel še dalje in je napovedal, da bo podaljšal parlamentarne počitnice še čez velikononočne praznike, samo, da bi preprečil sejo, na kateri naj bi Tito govoril. Spričo spontanega nerazpoloženja v Severni Ameriki proti Titove-mu obisku, je po istih poročilih ameriška vlada Titu predlagala, naj bi prišel na obisk samo za tri dni ter naj bi bilo njegovo bivanje omejeno samo na mesto Washington.

Pozneje je Hruščev pobijal samega sebe, ko je De Gaulle predlagal, naj bi NATO in Varšavske države podpisale nenapadno pogodbo, da morata Francija in ZSSR skupno delati za ohranitev miru, da ZSSR noče razdora med Francijo in njenimi zavezniki, da pa zgodovina dokazuje, da je napad na ZSSR vedno prišel z ene in iste strani, t. j. iz Nemčije. De Gaulle in on da sta v mnogih problemih na nasprotnih si polih in da bosta na teh polih ostala še naprej. Francijo bi morali sprejeti v tkzv. Atomski klub, “čeprav takih klubov v ZSSR nimamo”. ZSSR je pripravljena nuditi pomoč zaostalim deželam, toda ne vsem. Bo pa to mogla storiti šele potem, če se bo dosegla razorožitve sveta.

Hruščev je imel prve dni več tajnih razgovorov z De Gaulle, s katerih ni bilo izdano nobeno uradno poročilo.

Iz Pariza se je nato podal na potovanje po Franciji ter se je n. pr. v Nimesu širokoustil, da gradijo v ZSSR večje jezove, kakor v Franciji, obenem pa predlagal, naj bi ZSSR in Francija izmenjavali inženirje. Nimeški župan je pri tem opozoril Hruščeva, da se izmenjava že izvaja.

En dan pred prihodom Hruščeva v Marseillo je tam prišlo do težkih spopadov med komunisti in protikomunisti. Ubit je bil en izgrednik. Policija še ni ugotovila, kateri skupini je mrtvec pripadal, Marseillo je znano komunistično torišče, zlasti pristaniški del mesta. Zato je Hruščev doslej v Marseillo doživel najbučnejši sprejem francoskih partijcev.

Hruščev je po 64 letih prvi mogotec, ki je prišel iz Rusije v Francijo. Pred njim je bil od tam zadnji ruski car Nikolaj II., ki je prišel v Pariz s carico Aleksandro in svojo najmlajšo hčerko Olgo, 6. oktobra 1896.

Car se je pripeljal z jahto Severna zvezda in nato odpotoval s potniškim vlakom v Pariz. Hruščev je priletel v reakcijskem letalu Iljušin — 18 iz Moskve v Pariz v štirih urah.

Carja je pričakal med drugim dostojanstveniki tudi pariški nadškof. Sedanjí pariški nadškof kardinal Maurice Feltin se sprejema Hruščeva ni udeležil.

Iz vsega tega je Tito mogel uvideti, da ga v Severni Ameriki ne marajo. Ker pa tako omejenega obiska brez pompoznih slavnostnih sprejemov ter govorov doma ne bi mogel izkoristiti za propagando svoje osebnosti in svojega režima, je izjavil, da ga v Severno Ameriko ne bo. V Washingtonu zaradi tega niso bili nič žalostni. Še oddahnili so se, ker zaradi njega ne bodo imeli težav s poslanci, senatorji ter narodom, ki ni pripravljen sprejemati in pozdravljati komunističnega nasilnika.

Kako na zahodu dobro poznajo razmere doma in na kakem slabem glasu je sedanjí komunistični režim, nam je potrdila prav te dni tudi vplivna osebnost v nekem velikem buenosaireskem podjetju. Ta funkcionar je odšel na počitnice v Evropo. Ker pa je v njegovem podjetju zaposlenih več Slovencev, so mu svetovali, naj bi stopil tudi v Slovenijo ter si tam ogledal njene znamenitosti in naravne lepote. Obljubil je in je v Buenos Airesu že določil tudi vsa mesta v Sloveniji ki jih bo obiskal s svojo družino z avtomobilom. Ko je bil v Evropi, je slovenskim rojakom poslal tople pozdrave, toda ne iz Slovenije, ampak iz Pariza. Ko se je vrnil v Bs. Aires, je povedal, da v Jugoslaviji ni bil. Tega pa ni storil zaradi tega, ker so mu v zahodni Evropi resno odsvetovali, naj ne hodi v Jugoslavijo ker je to čisto komunistična država in bi mu vizum te države v njegovem ameriškem potnem listu lahko pozneje delal še velike težave, ker bi povsod nanj pazili.

Iz povedanega je razvidno, v kako nezavidnem položaju je Tito. Če pa k temu dodamo še vedno neurejen gospodarski in politični položaj doma, Tito vo bolezen, in borbo za njegovo nasledstvo med komunističnimi veljaki, vedno večje nezadovoljstvo med narodi, nam bo jasno, da za jugoslovanske komuniste nastopajo težki dnevi.

Katoliška Cerkev v Franciji se je popolnoma odtegnila kakršnemu koli stiku s Hruščevom.

Hruščev, ki je bil pred mnogimi leti rudarski delavec, se je nastanil v kra-

jevsko opremljenih sobanah francoskega zunanjega ministrstva. Ruski car Nikolaj je odklonil nastanitev v palači ter je med svojim bivanjem v Parizu stanoval na takratni ruski ambasadi.

Sovjetske mahinacije na razorožitveni konferenci

Na razorožitveni konferenci v Ženevi so zahodne velesile najresneje opozorile ZSSR, da bodo obdržale svoje obrambne baze vse dotlej, dokler ne bo prišlo do popolne razorožitve in kontrole razoroženih držav. Sovjetski delegat Zorin je namreč pozval Zahodnjake, naj odpravijo svoja oporišča okoli sovjetskega bloka.

Zatem je Zorin predložil nov sovjetski načrt o prenehanju atomskih poskusov, po katerem naj bi se velesile obvezale, da ne bodo več izvajale atomskih poskusov, ki jih je lahko ugotoviti in kontrolirati (poskusi v zraku, na tleh in v morju) in da ne bodo več nadaljevale s podzemskimi atomskimi poskusi, ki jih je težko, če ne nemogoče ugotovljati z današnjimi sredstvi, vse dotlej, dokler takih sredstev strokovnjaki ne bi našli. Ni pa treba za tak dogovor podpisati nobene pogodbe, pač pa samo verjeti v iskrenost posameznih držav.

Ker je načrt zelo podoben predlogom, ki jih je lansko leto Washington postavil sovjetom, ki pa so jih takrat odklonili — razlika je le ta, da je USA zahtevala tudi za podzemne poskuse podpisano pogodbo in ne ustni dogovor — je britanski predsednik Macmillan smatral za potrebno, da odleti v Washington na razgovor z Eisenhowerjem in ga pridobi za to, da bi sovjetski predlog vsaj v grobi obliki sprejel za podlago za nadaljne razprave.

Še pred prihodom Macmillana v USA, kamor je prišel minulí ponedeljek, je ameriški zunanji minister Herter izja-

vil, da je malo verjetno, da bi prihodnja vrhovna konferenca maja meseca prišla do praktičnih zaključkov in da je prav za prav samo neke vrste tvegana igra. Zahod mora še naprej ostati buden na straži proti komunizmu, ker bodo prihodnji meseci kritične važnosti v pogajanjih s sovjeti.

V nadaljnih razpravah na razorožitveni konferenci je francoski delegat Moch opozoril Zahod, da je samo dve tretjini razorožitvenih postopkov takih, ki bi jih bilo mogoče na kakšne načine kontrolirati. Ostalo tretjino pa je praktično nemogoče kontrolirati in je zato skoro nemogoče, da bi sploh kdaj prišlo do resne razorožitve sveta.

Zorin je ob tej priliki predlagal tudi zmanjšanje oboroženih sil kot prvo stopnjo, ne da ZSSR dovolila kontrolirati, koliko oboroženih sil bi imela v trenutku, ko bi se zmanjševanje začelo. Zato USA takega predloga ne more resno jemati v poštev. Ameriški delegat je končno pozval sovjet, naj začne na konferenci resno razpravljati o točki za točko tega problema in naj prenehajo z govornjem o splošnostih.

Macmillan se je medtem sestal z Eisenhowerjem v Camp Davidu, na posestvu, kjer sta pred meseci imela konferenco Eisenhower in Hruščev. Na Eisenhowerja je pritisnil z vsemi silami, naj sprejme sovjetski predlog o začasnem prenehanju z atomskimi poskusi pod zemljo, da bi tako ta konferenca pokazala vsaj malenkosten napredek.

Preganjanje črncev v Južni Afriki

V Južnoafriški Uniji je prišlo pretekli ponedeljek do silovitih izgredov črncev proti belcem. Južnoafriška vlada je namreč pred kratkim izdala ukrep, da bodo odslej naprej vsi črnci morali stalno nositi pri sebi nekakšne osebne izkaznice, ki jih bodo označevale kot pripadnike črne rase. Vlada, ki je orodje rasistične stranke Apartheid, katera zagovarja načelo, da je bela rasa vzvišena nad črno in je upeljala v Južnoafriški Uniji poniževalne ukrepe proti črncom (ti se moraju umikati belcem s pločnikov, ne smejo v iste gostilne kakor belci, itd.) je proti črnim izgrednikom, ki se jih je v mestu Vereenigingu pri Sharpevillu zbralo nad 50.000, ukazala policiji streljati, pri čemer je bilo ubitih nad 90 črncev, nad 200 pa ranjenih. Ulice mesta so bile pravo bojno pozorišče. V bližnjem Langu je bilo mrtvih nadaljnih 6 črncev, nad 30 pa ranjenih, prav tako zaradi brutalnega nastopa policije.

Naslednji dan so izbruhnili nemiri tudi v Capetownu ter so črnci zažgali mnogo poslopij in celo nekatere cerkve. V severni provinci Nyasalandiji so policijske čete uporabile proti izgrednikom solzilne pline.

Izgredi in krvava zadušitev nemirov so močno odjeknili po vsem svetu. Prva se je v zaščito črncev oglasila severnoameriška vlada, ki je izdala spomenico, v kateri “obžaluje policijska nasilja proti črncom. Ameriška vlada dalje priznava, da je vsa stvar notranja zadeva tuje države, česar USA navadno ne komentira, vendar se ne more izogniti obžalovanju tragične izgube življenj zaradi ukrepov oblasti. Upa, da bo južnoafriško prebivalstvo lahko prišlo do svojih pravic brez nasilnih postopkov.”

Južnoafriška vlada je na to severnoameriško spomenico poklicala na posvet severnoameriškega veleposlanika in izdala svojo izjavo, v kateri protestira proti “vmešavanju ameriške vlade v razmere, katerih ne pozna.”

Poleg USA so se oglasile proti take-mu postopanju s črnci v Južni Afriki še Indija, za njo Anglija (čeprav je bila prav ona, ki je prva uvedla koncentracijska taborišča v Južni Afriki), potem ZSSR (ki tudi vzdržuje na desetine koncentracijskih taborišč in pobija nasprotnike) in druge azijske, evropske in ameriške države.

Medtem je južnoafriška vlada pripra-

vila ukaz o prepovedi vseh javnih zborovanj in o prepovedi kakršnega koli nastopanja dveh črnkih organizacij, bolj zmernega Afriškega narodnega kongresa (African National Congress) in bojevitnega Panafriskega kongresa (Panafrikan Congress), ki sta oba oklicala za ta ponedeljek proslavo dneva mrtvih in pozvala črnsko prebivalstvo, naj ta dan ostane doma.

Afro-azijska skupina držav v OZN, ki šteje 29 članov (med njimi je tudi Južnoafriška Unija), je predložila Varnostnemu svetu v razpravo razmere v južni Afriki, južnoafriška vlada pa je razdelila med belo prebivalstvo orožje za obrambo pred morebitnimi napadi črncev.

Poboje črncev je obsodil tudi vatičanski “Osservatore Romano”, ki je zapisal, da “je to ena najtežjih rasnih preganjanj v zadnjih letih”.

OBSDOBA CASTROVE KUBE

V Managui v Guatemali so na protikomunističnem kongresu sprejeli na predlog gvatemalskega delegata resolucijo, v kateri zastopniki centralnih ameriških držav izjavljajo, da je Castrova vlada “madež Amerike in nevarnost za suverenost Centralne Amerike. V resoluciji udeleženci protikomunističnega zborovanja zatrjujejo, da je treba Castrovo režim na Kubi obsoditi kot komunističnega, ne samo zaradi prijateljstva z Rusijo, ampak zato, ker je na Kubi vzpostavil moskovski sistem, uvedel sistem množičnih pokoljev, ljudskih sodišč, koncentracijskih taborišč, ropanja in zaradi stalnih napadov na demokratske vlade v ameriških državah ter zaradi aretacij znanih protikomunističnih borcev Ernesta de la Fe in Salvadorja Diaza.

NOVA ITALIJANSKA VLADA

Novo italijansko vlado — 20 po padcu fašizma — je sestavljal Fernando Tambroni, minister za drž. proračun v prejšnji Segniji vladi. Iz prejšnje vlade je obdržal v kabinetu 14 ministrov. Zun. minister v njegovi vladi je prejšnji predsednik Segni. Tudi Tambronijeva vlada je sestavljena iz samih demokristjanov ter ji zato ne pripisuje dolgega življenja. Vlada sama bi rada spravila pod streho samo drž. proračun za leto 1960/61.

"Nevredni sluge v talarjih"

Pod gornjim naslovom je goriški Katoliški glas z dne 7. jan. t. l. objavil uvodnik, ki pojasnjuje sedanje verske razmere v Jugoslaviji. Da bodo bralci Svobodne Slovenije o njih pravilno poučeni, ga ponatiskujemo v celoti:

Dne 18. dec. 1959 je jugoslovanska uradna agencija Tanjug objavila naslednje poročilo:

"Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes (18. dec.) v Belem dvoru delegacijo Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov s predsednikom Matijo Medveščekom in podpredsednikom dekanom teološke fakultete dr. Stankom Cajnkarkem na čelu".

K temu uradnemu poročilu čitmo dolžnost, da dodamo nekaj pojasnil, ki jih nista dodala ne Primorski ne Novi list. Čakali smo z njimi zato, da vidimo, kako bodo potekali božični prazniki ob toliko opevani "verski svobodi" v FLRJ.

1. Zastopstvo slov. duhovnikov je vodil dr. Stanko Cajnkark. Kdo je ta mož? Zbornik V nove zarje pove, da je to mariborski duhovnik, ki je že leta 1930 kot prefekt v mariborskem bogoslovju bil naročen na marksistično literaturo, podpiral in zagovarjal marksistično navdahnjene bogoslovce ter skrival njih marksistično delovanje pred policijo. Pozneje je leta 1943 šel v gozd k partizanom in vedno ter povsod zagovarjal neko sožitje med marksizmom in katolicizmom v očitnem nasprotju z naukom vseh papežev, od Leona XIII. do Janeza XXIII.

2. Poročilo pravi, da so težave nastale med katoliško Cerkvijo in komunističnim režimom v povojni Jugoslaviji, zahtevale "duhovno preusmeritev v vrstah duhovnikov". Kakšna je bila ta "duhovna preusmeritev"? Zopet nam povedo Nove zarje: Sprejem socialističnih načel, kakor jih je učil Karel Marx in kakor jih izvaja sedanji režim v Beogradu.

3. "Dr. Cajnkark se je zahvalil predsedniku republike za pomoč, ki jo ljudska oblast nudi Društvu duhovnikov in katoliški cerkvi", pravi nadalje poročilo agencije Tanjug. Dr. Cajnkark se je lahko z mirno vestjo zahvalil za pomoč, ki jo ljudska oblast nudi društvu duhovnikov, ker je obče znano, da njegovi člani uživajo poleg partije največ privilegijev med jugoslovanskimi državljani. Toda kdo je dr. Cajnkark? Pooblastil, da se zahvaljuje v imenu katoliške Cerkve? In za kakšno pomoč katoliški Cerkvi? Kolikor je nam znano, smejo v imenu katoliške Cerkve govoriti papež in škofje. Dr. Cajnkark je pa le "toleriran" dekan teološke fakultete v Ljubljani in nikakor ne škof.

In poleg tega kakšno pomoč nudi ljudska oblast katol. Cerkvi? Mar je to pomoč, da se režimu ni še posrečilo uničiti Cerkve, kakor je v njegovih načrtih? Ali morda to, da je še vedno toliko duhovnikov zaprtih?

4. V odgovoru je predsednik Tito poudaril, da odnosi med katol. Cerkvijo in ljudsko oblastjo niso še normalni

in da je to "v glavnem odvisno od katol. cerkve". Z ozirom na to se vprašamo: Kdo je prekinil diplomatske odnose z Vatikanom, Beograd ali Vatikan? Odgovor: Beograd. Zato, kdor je zvezo z Vatikanom prekinil, je dolžan prvi to zvezo znova iskati, če mu je v resnici kaj za spravo s katol. Cerkvijo. Mora se pa obrniti na prava vrata, to je na Vatikan ali vsaj na škofo in ne na bolj ali manj marksistično navdahnjene duhovnike. —Potem kdo je, ki krši versko svobodo in drži v internaciji primasa Jugoslavije kardinala Štepinca? (ki je med tem že umrl. op. ur.) Kdor hoče spravo, se mora najprej odpovedati nasilju.

5. Maršal Tito je pohvalil društvo CMD za njegovo delo. Znamenje te pohvale so odlikovanja, ki so jih zadnji čas dobili tudi nekateri primorski duhovniki, vodilni in zaslužni član CMD: dekan Breitenberger iz Vipave, bivši dekan Gabrijel Piščanc, župnik Lucijan Krajnik iz Breginje in župni upravitelj Slavko Rejec iz Šmarj in Vipavskem. — Za režim manj zaslužni duhovniki so pa v zaporu: g. Ivan Hlad in g. Ivan Kobal že 10 let, g. Albert Metlikovec dva meseca. Tako plačuje režim.

6. "Dulce in fundo", pravijo latinci. Tako je tudi maršal Tito prihranil najbolj masne ocirke za na konec, ko je dejal: "Nimamo nobenih pomislekov proti temu, da tisti, ki verujejo, hodijo v cerkev, in vam v tem pogledu, kot doslej, ne bomo delali nikakršnih težav." Ta trditev je pa ena najdebelejših laži, kar jih je Tito izrekel v svojem življenju, in zasmeh v obraz vsej jugoslovanski verski stvarnosti. So jo pa tovariši duhovniki pri delegaciji brez ugovorov požrli. Resnica, ki so jo božični prazniki znova izpričali, je pa naslednja:

Jugoslov. ustava v enem svojih členov res garantira svobodo izvrševanja verskih obredov, toda do danes je že vsakomur znano, da tudi ta skromna svoboda pozna vrsto bistvenih izjem:

a) Partiji se pod kaznivo ne smejo udeleževati verskih obredov, tudi ko bi to hoteli. In partije je v državi okrog 800.000.

b) Vsem kulturnim delavcem je prav tako prepovedano na kakršen koli način pokazati, da so verni. Torej vsi učitelji, profesorji in drugi prosvetni delavci ne uživajo ustavne pravice o svobodnem izvrševanju verskih obredov. In takih oseb je zopet na stotisoče.

c) Vsi člani jugoslovanskih oborožnih sil vseh vrst prav tako ne smejo na zunanji svet pokazati svoje vernosti. Tukaj gre za nove stotisoče oseb ali celo za milijone, ker ista prepoved velja za člane njihovih družin.

d) Tem milijonom moramo pridružiti še vse one, ki žive v šolskih internatih, bolnišnicah, zaporih in ki smejo, v cerkev le bolj ali manj skrivaj ali celo prav nič ne. Poleg teh so še oni stotisoči in milijoni, ki se v človeški slabosti boje lastne sence in si iz strahu zaradi posledic ne upajo v cerkev. Torej držav-

ljano, ki ne uživajo niti svobode izvrševanja verskih obredov, je na milijone. Poleg tega moramo dodati še to, da je mladina v šolah stalno izročena moralnemu pritisku brezbožnih vzgojiteljev, ki zasmehujejo njeno vero in moralno.

Če v luči navedenih stvarnosti, ki so danes vsem znane, motrimo trditve maršala Tita, moramo reči, da je tako očitno potvarjanje dejstev nedopustno pri odgovornem voditelju jugoslovanske države. Dokler je take laži sejala OF med revolucijo, je bilo razumljivo, jih je pač rabila za izvedbo revolucije, toda da se takih sredstev poslužuje danes poglavar jugoslov. države, ni častno in ni dopustno. Pij XII. in Janez XXIII.

Vse avstrijske stranke proti Slovincem

Koroški Slovenci nimajo prijateljev v nobeni avstrijski stranki. To se je pokazalo znova pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Koroškem, ki so bile 6. marca, a o njih, žal, še nimamo rezultatov. Zanje so postavile kandidatne liste naslednje stranke. Socialistična stranka (SPCe) je kandidirala zopet Wedeniga za deželnega glavarja. Stranka si je močno prizadevala za ohranitev posestnega stanja v deželi, ker je imela s pomočjo edinega komunističnega poslanca na Koroškem absolutno večino. Avstrijska ljudska stranka (CeVP) je skušala povečati število svojih 12 poslancev vsaj še za enega, da bi tako prišla še do enega položaja v deželni vladi. Tretjo listo so predložili "svobodneži" (FPCE), to so skrajni nacionalisti. Komunisti so tudi postavili svojo listo, prav tako pa tudi neki Marks Erlacher ter ji dal naslov "Nacionalno socialno demokratska stranka".

Ker je letos na Koroškem, se pravi v Avstriji, "jubilejno leto" zaradi dobljene plebiscita na Koroškem, v katerem naj bi se v vrsti prireditelj manifestirala enotnost koroške dežele pod geslom "V dveh jeziki en duh", je bilo med strankami dogovorjeno, da mora volilna propaganda biti vedno na dostojni višini in da ne sme nikdar pasti na nižino prostaškega udrihanja ter osebnih napadov. Pa je ostalo vse le na papirju, kajti že ob začetku volilne kampanje 6. februarja so skrajni nacionalisti — zagrozili obema večinskima strankama — socialistom in ljudski stranki, da ju bodo smatrali za izdajalke nemštva, če se bosta pri volitvah potegovali za slovenske glasove. Izgleda, da je grožnja uspela, kajti obe stranki sta se na zunaj le bolj potegovali za nacistične glasove, poudarjali, pa, da pri volitvah pravzaprav ne gre za Slovence ali Nemce, ampak samo za Korošce; tajno so seveda snubili Slovence, eni, kakor drugi, javno so se pa za slovenske glasove potegovali komunisti. Nacisti so povsod nastopali proti Slovincem z grožnjami. Pri enih prejšnjih volitvah so skrajni nacionalisti po Celovcu nalepili polno lepakov z napisom "Celovec — nie", sedaj so poskrbeli znova za presenečenje, ko so

sta ponovno potrdila, da je za mednarodni mir pogoj resnica, pa tudi za mir v državi je pogoj resnica, ko naj besede pomenijo to, kar na splošno z njimi označujemo brez miselnih pridržkov. Predsednik Tito se pa tega ni držal in je trdil, kar očitno ni res. Delegacija duhovnikov verski položaj v državi pozna še bolj kot mi, a je kljub temu molčala. Preprosti ljudje so pa ob branju Tanjugovega poročila rekli: "Bi nam ti duhovniki vsaj to dosegli pri maršalu, da bi smeli obhajati Božič!" Ta preprosta modrost ljudstva razpiha na štiri vetrove vso besedno lažnjivost jugoslovanskega režima in njegovih nevrednih slug v talarjih, da vlada verska svoboda v Jugoslaviji.

objavili plakate v slovenskih belo — modro — rdečih barvah.

Volilna kampanja se je proti koncu že tako razvnela, da je bilo na sodišču polno tožba zaradi osebnih žalitev.

Spričo deželnozborskih volitev so se dne 24. februarja sestali v Celovcu zastupniki Narodnega sveta koroških Slovincem. Zastopani so bili kraji iz Roža, Podjune in Zilje. Predsednik Narodnega sveta dr. Valentin Inzko je orisal narodno politični položaj koroških Slovincem. V svojem govoru je poudarjal, da avstrijska vlada še ni izpolnila svojih obvez, ki jih je prevzela do slovenske narodne manjšine na svojem ozemlju. Ugotavlja, da bi nevtralna Avstrija mogla v središču Evrope vršiti veliko poslanstvo kot posredovalka med Slovani in Germani, vendar te vloge ne more vršiti, če je sprta z narodnostnimi manjšinami v lastni državi in s sosednjimi narodi. Dalje ugotavlja, da kot ni mogoče misliti na zadovoljivo rešitev južnotiroškega vprašanja brez upoštevanja mnenja predstavnikov južnotiroške manjšine, tako ni in tudi ne more biti rešitve kateregakoli, slovenskega manjšinskega vprašanja brez koroških Slovincem in preko njih. Končno zatrjuje, da koroški Slovenci ne bodo nehali opozarjati na nerešeno svoje vprašanje tudi pred mednarodnimi forumi, zaključil pa je svoja izvajanja z ugotovitvijo: "S slovenskim narodom, ki živi v sosednji Jugoslaviji nas vežejo skupni jezik in kultura ter več kot tisočletna skupna zgodovinska usoda. Zato smo za dobre odnose med Koroško in Slovenijo. Prepričani smo, da moremo kot slovenska narodna manjšina dejansko tvoriti most med narodom-sosedom in obema državama".

O poročilu se je razvila živahna debata, v kateri so zbrani zastupniki poudarili naslednje ugotovitve; da morajo "tako kot Slovenci in kot kristjani z obžalovanjem ugotoviti, da ni v deželi nobene politične stranke, ki bi z dejanji kazala razumevanje za naše v čl. 7 državne pogodbe zajamčene pravice ter za naše kulturne in gospodarske potrebe".

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

vodstvom delavskega gibanja in v znamenju socializma, zajeti pa pri tem ves svet in hkrati zavarovati "suvereno enakopravnost" posameznih držav. Po podpisu pogodbe o skupnem trgu se je jug. vlada na vsem lepem začela zanimati tako za GATT (Mednarodni dogovor o carini op. ured.) kakor za OEEC (Evropsko organizacijo ekonomske skupnosti). Celov nov carinski zakon so izdelali. Odpravili so koeficiente, ker le škodujejo rentabilnosti. Varstvo domače produkcije bo prevzel poseben carinski trošarinski predpisnik. Zelo verjetno bodo vpeljali tudi enotno zamenjavo, kar se pravi, razvednotili uradni menjalni kurz. Tako se bodo na nek način približali liberalizmu v zun. trgovini. Izvoz pa še vedno zaostaja za predvidenimi cilji, kar je menda krivda dosedanjih napak svojevrstne gospodarske politike jug. komunistov. Julija 1959 so iz tega razloga bili prisiljeni poostri uradne ukrepe. Na eni strani so uvedli izvozno prepoved in kontingente, na drugi pa pri uvozu produkcijskega materiala in opreme zahtevali prehodno dovoljenje; na ta način so hoteli izvoz povečati tako, da so posameznim podjetjem naložili izvozne obveznosti.

Zelo zelo pa je problematično, ali bo jug. zunanja trgovina mogla spet najti ravnotežje, dokler ne bodo marksistični predsodki tako v zunanji trgovini kakor na notranjem trgu popolnoma odpravljeni. Doslej pa je marksistična politika samo krepko zavirala razvoj zunanje trgovine. (Konec)

ARGENTINA

V Argentini so bile v nedeljo 27. marca dopolnilne volitve 102 poslancev za zvezni parlament — 75 za večinsko in 27 za manjšinsko stranko, z mandatom do leta 1964, dalje 436 poslancev in senatorjev za provincijske parlamente in senate, v prov. Misiones guvernerja in viceguvernerja, poslance v ustavodajno skupščino v prov. Corrientes in Santiago del Estero, v prov. Mendoza pa so imeli še plebiscit o vprašanju ali naj spremene provincijsko ustavo ali ne. Volili so tudi 6987 občinskih svetovalcev. V provincah Jujuy, La Pampa, Rio Negro in San Juan niso imeli volitev.

Za volitve je bila republika razdeljena v 19 volilnih okrožij s 41304 volišči. V republiki je postavilo kandidate 41 političnih skupin. V vseh 19 volilnih okrožjih so imele kandidatne liste samo tri stranke: vladna intransigentna radikalna ter opozicionalna ljudska radikalna in krščansko-demokratska stranka; v 16 vol. okrožjih so imele kandidate demokratska, konservativna in liberalna stranka, ki so združene v Državni federaciji sredinskih strank; argent. soc. stranka je imela kandidate v 13 vol. okrožjih, demokratsko socialistična v 10, demokratska progresistična v 9, laboristi v 7, republikanska zveza v 5, ljudsko - demokratska - konservativna stranka, ki ni v zvezi sredinskih strank, v 4, delavska stranka ter federalna zveza v 3, ostale polit. skupine pa v dveh ali enem okrožju.

V volilne imenike je bilo vpisanih 10.113.903 volilcev. Volilna kampanja je bila izredno živa. Vlada je vsem strankam za volitve dala posebne ugodnosti na pošti za pošiljanje volilnega materiala in brzojavov, prav tako pa tudi brezplačno uporabo radijskih ter televizijskih postaj za volilno kampanjo. Stranke so dobile tudi večje število brezplačnih vozovnic za železnice.

V noči od petka na soboto je bila točno opolnoči volilna kampanja zaključena. V soboto je govoril po radiu notr. minister dr. Vitolo. Naglasil je, da je vlada v polni meri poskrbela, da bodo volitve povsem svobodne ter da se vlada v volilno kampanjo sploh ni spuščala. Ugotovil je tudi, da so vsake volitve brez ozira na njihov rezultat zmaga ljudstva.

Volitve so ptekale v popolnem miru in svobodi v nedeljo od 7. ure zjutraj do šeste ure zvečer. To je splošna ugotovitev. Za popolno nepristranost oblasti ter za popolno svobodo so poskrbeli vojska, mornarica in letalstvo.

Rezultati volitev so pokazali, da so opozicionalni ljudski radikali zmagali v prestolnici Buenos Aires, ter v provincah: Buenos Aires, Catamarca, Cordoba, Chaco in Entre Rios; vladna intransigentna stranka je dobila večino v naslednjih provincah: Chubut, Formosa, La Rioja, Misiones, Neuquen, Salta, San Luis, Santa Cruz, Santa Fe, Santiago del Estero, Tucumán in Corrientes. V provinci Mendoza so dobili volitve demokratski. Stranka pripada Državni zvezi sredinskih strank.

V zveznem parlamentu so imeli pred volitvami vladni intransigentni radikali 126 poslancev, po volitvah se je vladna večina zmanjšala za 20 glasov ter vlada sedaj razpolaga s 106 svojimi poslanci; opozicionalni radikali so imeli pred volitvami v poslanski zbornici 49 poslancev.

Pri volitvah so sposesamezne stranke dobile naslednje število glasov: Opozicionalni ljudski radikali 2.056.851, vladni intransigentni radikali 1.782.887, Državna zveza sredinskih strank 751.805, argent. soc. stranka 342.559, krščanski demokrati 336.496, demokratski socialisti 309.496, praznih glasovnic je pa bilo 2.069.892.

Volitve so tudi pokazale, da peronisti s komunisti v državi niso odločilna sila, kajti glasovi, ki so jih volilec oddal za demokratske stranke, jih po številu daleč prekašajo. Za vlado so pa bile v najbolj neugodnem času, ko so dosedanja vladni ukrepi za ozdravitev in normalizacijo gospodarstva začeli šele kazati prve znake za zboljšanje ter je opozicija, zlasti pa demagoške skupine, imela široko polje za nastope proti vladi.

Po izjavi, ki jo je vlada dala pred volitvami, po volitvah pa tudi gospodarski minister ing. Alsogaray, volilni rezultat ne bo prav nič vplival na nadaljnjo izvedbo vladnega gospodarskega načrta.

Državno tajništvo za vojsko je objavilo, da je iz dosedanjega nastopanja vojske proti teroristom razvidno, da je bil glavni namen peronističnih teroristov prepreeženje nedeljskih volitev, za tem pa povzročitev zmeh in splošnega nerada.

Dne 28. marca se je v Argentini na vseh šolah začelo šolsko leto 1960.

LJUBO SIRC

Komunistična zunanjetrgovinska politika Jugoslavije

Še naprej pa je živela iluzija, da bo dograditev "ključnih objektov" v težki industriji rešila vse probleme zun. trgovine. Nasprotno pa je bila zunanjetrgovinska bilanca vedno bolj neugodna. Ker ni uspelo prodati jug. strojnih produktov pri nekdanjih jug. partnerjih v Zahodni Evropi, so poskusili s prodajo na Bližnjem in Daljnem vzhodu in tudi v državah Južne Amerike, čeprav pogosto pod produkcijsko ceno. Žal pa iz ravnotežja spravljenega gospodarstva niso mogli prepustiti samega sebi, da si se po letu 1952 jug. kom. voditelji zaklinjali na "avtomatizem". V obliki tako imenovanih koeficientov, pod katerimi so razumeli carino na uvoz in nagrade za uvoz ter prav tako za izvoz, so našli novo idejo "intervencijskih ukrepov". Spočetka je uvozna carinska tarifa znašala do 700% uvozne cene, kasneje pa je bila omejena na 200%. Izvozni koeficient se je gibal med —50% do +100%. Spočetka so tudi te koeficiente obračunavali po prostem deviznem kurzu. Izvoznikom so namreč prepustili 40—70% deviz v prsto prodajo pri tkzv. obračunskih uradih. In kmalu je prosti dolar veljal 3450 dinarjev in še več. Zatem so uvedli postopno rastoč davek na dobiček pri prodaji deviz. In to je nekaj časa trajalo. "Avtomatizem" so pa počasi vedno bolj omejevali. In istočasno, ko so svetu do-

povedovali, da so devize v prosti prodaji, je "Jugoslovanski Pregled" novembra 1957 zapisal, da se izvoznikom dopušča samo še 1% zasluženih deviz. Ostanek je moral izvoznik prodati Narodni banki, ki je potem del dražbeno prodala podjetjem znotraj istega gospodarskega sektorja, v kolikor se ta podjetja niso mogla že v naprej sporazumeti glede razdelitve.

Tudi potem, ko so od države zasegla podjetja prešla v "last družbe", zun. trg. promet ni funkcioniral baš odlično. Ponovno so sešli po izvozu poljedelskih in tekstilnih produktov, vendar ga od časa do časa podvrgli ponovnim restrikcijam, ker so pač ti produkti v Jugoslaviji zmanjkovali. Med uvoznimi predmeti so se pa pojavila n. pr. tudi umetna gnojila, kajti čeprav so kom. gospodarstveniki vedno mislili samo na traktorje, so počasi tudi uvideli, da je treba misliti na gnojila, ako hočeš povečati poljedelsko produkcijo. Trgovina je spet stala v službi politike, kajti "propaganda vedar sledi trgovini". Mnogo produktov so prodali celo pod tisto ceno, za katero so v tujini morali kupiti surovine ali pa posamezne dele. Vse to pa zgolj zato, da bi napravili dober vtis in s tem propagando za komunizem, pa čeprav tudi samo za jugoslovansko verzijo komunizma. In pri zadnjem potovanju, je Tito ponudil Egip-

tu in Abesiniji gospodarsko in tehnično pomoč, čeprav je je Jugoslavija sama najbolj potrebna.

Marksizem in zun. trgovina se ne bosta nikoli ujela

Pred vojno je jug. trgovinska bilanca izkazovala 12,8 milijonov predvojnih dolarjev (okrog 25,6 mil. povojnih dolarjev) dobička; povojne bilance pa izkazujejo vedno bolj rastoče deficite, ki v letu 1952 dosežejo kar zavidljivo višino 209,3 milijonov dolarjev deficita. Leta 1954 je deficit znašal 98 mil. dolarjev in v letih 1957 in 1958 veliko več kot 100 mil. dolarjev. Primanjkljaj leta 1958 je znašal spet 160 mil. dolarjev. Pri vsem tem pa je povojni izvoz komaj dosegel predvojnega, in to kljub pogostemu povečanju neto produkcije. Leta 1958 je izvoz obsegal 28% poljedelskih produktov in 56% surovin. V letu 1959 so upali posebej na izvoz hranilnih, tekstilnih in tobačnih produktov, se pravi produktov manjvredne lahke industrije. Izvoznikom pa dopovedujejo, da morajo paziti na to, da bo "produkcija v pogledu cen in kvalitete konkurenčna" in da je treba izvažati tjakaj, kjer "imajo trg. posli gospodarsko utemeljenost".

V letu 1959 je jug. zun. trgovina pred novimi težavami. Vedno bolj napredujoča gospodarska povezanost tako za zgodne kakor vzhodne Evrope povzroča jug. komunistom velike gospodarske in politične skrbi. Podpredsednik Kardelj je v nekem intervjuu sprejel načelo integracije, vendar je pripomnil, da bi se morala izvršiti, ako hoče uspeti, pod

Novice iz Slovenije

Zakon o ekonomski najemini

Koncem leta 1959 je izšel zakon, na podlagi katerega se določa in plačuje mesečna najemina. Ta zakon velja za vse stavbe, ki se oddajajo v najem, naj si bodo privatna ali javna lastnina, in najsi leže v mestih in trgih ali pa na vaseh. — Pač pa ta zakon ne zadeva zgradb po vaseh, ki jih uporabljajo lastniki sami. — Vsako stanovanje se tokčuje z ozirom na število prostora, lego, kakovost itd. Stanarina se bo uradno določala z ozirom na število točk in bo določena v podeželju povprečno od 4 do 6 tisoč dinarjev, v Ljubljani pa tudi od 6 do 10 tisoč din.

Od določene stanarine se steka pri stavbah privatnikov: 50 % na hranilno knjižico, glasečo se na ime lastnika; s to vsoto mora lastnik vzdrževati stanovanje v porabnem stanju. Ostalih 50 % dobiva lastnik na roke v svojo uporabo. — Najemina nacionaliziranih zgradb in javnih zgradb sploh pa se steka do 50 % na amortizacijski sklad, s katerim razpolaga oblast; drugih 50 % pa se nalaga v sklad za vzdrževanje stanovanj; s tem skladom razpolaga takozvani Hišni svet. — Občinski ljudski odbor pa ima pravico, da te odstotke predrugič in z ozirom na razmere in potrebe določi več v eno ali v drugo stran.

Občina Ljubljana-Rudnik je sklenila obnoviti dom na Kureščku. Po zaslugi partizanov je bil tudi ta požgan med zadnjo vojno.

V Ljubljani je imelo občni zbor Društvo pravnikov Slovenije. Vodil ga je predsednik dr. Teodor Tominšek. Iz poročila, ki je bilo predloženo občnemu zboru, je razvidno, da je društvo redno izdajalo glasilo "Pravnik" ter da je izdelalo 35 referatov za II. kongres pravnikov Jugoslavije v Zagrebu. Občni zbor je sklenil, naj društvo posveča večjo pozornost izpopolnjevanju mladih pravnikov tako za znanstveno, kot za praktično delo. Pri volitvah novega odbora je bil zopet izvoljen za predsednika dosed. predsednik dr. Tominšek.

HLADILNIK

BLED

JE NAJFINEJSI IN NAJCENEJSI.

Ako ga še nimaš, si ga nabavi sedaj z malim predplačilom pri

Cerrito 2245, Lomas del Mirador

Poleg vseh hišnih potrebščin, nudim prvovrtna kolesa za odrasle in otroke, primerna za darila. Po naročilu tudi motorna kolesa.

"Opolnomočstvo Centralnega komiteja

Zveze komunistov za Jugoslovansko narodno armado" je ustanova, ki je bila doslej skoro povsem neznana. Omenjena je bila meseca januarja, ko je bila letna konferenca Zveze komunistov v Vojni akademiji ter so listi zapisali, da so s konference poslali pozdrave "Zvezi komunistov, tovarišu Titu ter Opolnomočstvu Centralnega komiteja Zveze komunistov za JNA". Vsekakor ustanova, ki bdi, da se v vojski ne bi kaj dogajalo proti partiji.

V Jugoslaviji so imeli v soboto 12. marca hud potres. Središče potresnih sunkov je bilo mesto Tetovo v Makedoniji. Potres je več hiš porušil.

V Ljubljani je 16. februarja umrl ugledni slovenski akad. slikar in kipar France Kralj, brat prav tako akad. slikarja in kiparja Toneta Kralja. Dočakal je starost 64 let.

Umrli so. V Ljubljani: Ferdinand Šimec, Marija Kljun, roj. Ovčjak, Joco Lipovž, Mara Petrovič, Antonija Zamečnik, roj. Hodnik, Ana Šinkovec, roj. Bokan, upok, Andrej Mohorčič, poštni zvončnik v p., Pavla Mietič, roj. Čebur

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES PRIREDITVE APRIL

Sobota, 2. Nadaljevanje šahovskega turnirja v San Martinu ob 19. uri.
Nedelja, 3. Občni zbor zadruga Naš dom v San Justu ob 10. uri dop. v društvenih prostorih Hipolito Irigoyen 2750. Namizni tenis v Mladinskem domu v Don Boscu ob 9.30 uri.
Sestanek SDO po mladinski maši v Slov. hiši.

Materska proslava za okolico San Fernando ob 16.30 uri v zavodu Cayetano.
Sobota, 9. Namizni tenis na pristavi v Moronu. Začetek ob 16. uri.
Nedelja, 10. Odbojka v Našem domu v San Justu. Začetek ob 10. uri.
Nedelja, 24. Slovenski dan na slovenski pristavi v Moronu.

Voščilo slovenskim materam

Odbor Bojevniška društva protikomunističnih borcev je sklenil, da bo za letošnji materinski dan 25. marca njegova delegacija obiskala slovensko mater, go. Marijo Bajželj, ki je v času revolucije izgubila moža in štiri sinove, ter preko nje vsem slovenskim materam izrekla čestitke za ta dan in zahvalo za vse doprinešene žrtve.

V soboto 26. marca je delegacija, ki so jo sestavljali starešina Društva Bojevniška Bogo Pregelj, njegov strokovni načelnik Radivoj Rigler in tiskovni referent Pavle Rant, obiskala go. Bajželjevo na njenem domu v kraju Los Polvorines na področju Velikega Buenos Airesa. Starešina Pregelj je po uvodnih besedah načelnika Riglerja izrekel imenovani gospej čestitke, zatem pa poudaril dejstvo, da z obiskom pri gospej Bajželji, ki je izgubila največ svojcev, kolikor je Društvu znano, slovenski protikomunistični borci hočejo izraziti hvaležnost njej in vsem drugim materam za vsa trpljenja in žrtve, doprinešene v času revolucije. Izročil ji je lep narodni šopek in jo obenem naprosil, naj bi navzočim podala popis dogodkov, ob kate-

lar, Jože Jamnik, upok., Olga Škulj, defektologinja v p., Zofka Zajec, Valentin Jeršin, skladiščnik, Alojzija Pfeifer, Ivan Hiter, načelnik Mestne hranilnice ljubljanske v p., Angela Golob, roj. Kovač, dr. Josip Hubad, biv. načelnik upravnega oddelka banske uprave, Marija Mare, roj. Pilon, Jože Pirc, kovinostregar in Amalija Černe, roj. Škarja iz Tomaja, Franc Mirtič iz Novega mesta, Ivan Schieffer, šef kalkulacijskega oddelka tovarne gumijastih izdelkov v Kranju, Terezija, Marojevič v Rogški Slatini, Anton Mandelc iz Dobrave pri Črnučah, Angela Miklavčič, roj. Ravnikar v Zagorju, Franc Dekleva iz Zajels, Ivan Gorjanc v Trbovljah, Frančiška Repič v Koroški Beli, Marjana Podakar v Naklem, Filip Šibic v Slov. Javorniku, Tone Ramovš, posestnik v Stožicah, Franc Vister v Kidričevem, Anton in Alojzij Volj v Kočevju, Leopold Gorše v Kočevju, Marija Vrabl v Celju, Frančiška Juvan, roj. Mušič v Domžalah, Marjeta Suša, roj. Smer, v Trbovljah, Milan Medja na Jesenicah, Milena Prah, roj. Crobath v Kranju, Rudolf Anderlič, p.c.s. v Platu pri Rogški Slatini, Alojzij Stopar, obratovodja v Litiji, Marija Prepadnik, roj. Dežman v Lučah ob Savinji, Dinko Paternoster, namestnik direktorja v industriji obutve Planika v Kranju in Antonija Kovačič, roj. Molk v Hotedrščici.

rih so posamezni člani njene družine izgubljali svoja življenja. Ga. Bajželjeva je zatem navedla podrobnosti, ki so vodile tako v smrti moža Franceta 21.10.1943, kakor tudi dveh sinov, Francija in Marijana, ki sta izginila na Turjaku, ter Jurčeta in Bojana, ki sta bila vrnjena iz Vetrinja.

Gospa Bajželjeva je obljubila, da bo zbrala čim več točnih podatkov in jih predložila tako odboru za zbiranje gradiva kakor uredništvu Vestnika, glasila slovenske protikomunističnih borcev. Tem se je tudi zahvalila za izkazano pozornost ob materinskem dnevu. Solze v oči so pričale, da je v teh dneh še bolj mislila na svoje, vsem navzočim pa je za vedno ostala v spominu nje pojava, ko kljub tako težkim udarcem junaško prenaša svojo usodo, vedno navezana na preteklost in na sedanost, ko se ji drobna vnukinja smučje okrog kolena.

OSEBNE NOVICE

† Ga. Albina Homan, roj. Kumer. Smrt je znova posegla v vrste slovenske skupnosti v Argentini. Dne 23. marca 1960 je v zapustila po krajši boleznii plemenita slovenska žena in mati, ga. Albina Homan, roj. Kumer. Na mrtvaški oder so jo položili na njenem domu v ul. White 5141 v mestu Carapachay na področju Vel. Buenos Airesa, kamor so jo prihajali kropiti in moliti za pokoj njene duše številni rojaki vse do naslednjega do četrtka 24. t. m. do pogreba, ki je bil ob desetih dopoldne na pokopališču v mestu Olivos. Pogrebne molitve in obrede je opravil č. g. duh. svetnik Alojzij Košmerlj ob asistenci č. g. Matka Borštarnja. Na zadnji poti je rajno go. Albino Homan spremljalo veliko rojakov, pred odprtjem grobom se je pa od nje poslovil v ginljivim nagovorom č. g. duh. svetnik Al. Košmerlj.

Rajna ga. Albina Homan je bila po rojstvu Idričanka. Po poroki je živela s svojim možem Pavlom Homanom na Vrhniki. V srečnem zakonu se jima je rodilo 9 otrok. Vojna leta so njenemu

srcu zadala premnogi udarec. Tako so ji leta 1943 ruski partizani ubili sina Slavka v Kijevu, na Vidov dan leta 1944 so slovenski partizani umorili njenega moža v Stari Loki, leta 1945 so pa Anglezji vrnils s Koroške slovenskim komunistom sina Janeza bogoslovca in Toneta. Oba so komunisti ubili. Begunska leta je z ostalimi otroci preživela v avstrijskih taboriških Vetrinje, Lienz in Spittal, odkoder je leta 1948 prišla v Argentino. Naselila se je najprej v Munru, v zadnjem času pa živela na svojem prijaznem domu v ul. White 5141 v Carapachayu. Na tem domu jo je tudi zatekla smrt v starosti 73 let. V Argentini žalujejo zanjo sin Pavle ter hčere Viktorja, Bernarda, Marija, por. Pleško in Ivanka, por. Praprotnik, zeta Janez Pleško in Rudolf Praprotnik ter vnuka Jani in Toni in vnukinji Ana Marija ter Metka, v Ljubljani pa brat Jože Kumer in sestra Viktorija Kumer. Naj počiva v miru, vsem preostalim naše iskrene sožalje in sočutje.

LANUS

Občni zbor Društva Slovenska vas V nedeljo 27. marca je bil v Slovenskem domu v Lanusu občni zbor Društva Slovenska vas. Ob udeležbi dveh tretjin članov ga je vodil društveni predsednik Jože Rome.

Z občnega zбора so bili poslani pozdravi Društvu Slovencev, zadrugi Naš dom, upravi slovenske pristave in pripravljanimu odboru za postavitev slovenskih domov v San Martinu in Ramos Mejiji. Predsedujoči se je spomnil umrlega častnega člana društva ljubljanskega škofa dr. Rožmana in rednega člana Jakoba Berčiča s toplimi besedami, navzočji so pa za pokoj njihovih duš izmolili očenasa.

Poročila odbornikov o delu v pretekli poslovni dobi so bila natisnjena v krajevem listu Slovenska vas, zato jih na občnem zboru niso brali. Krajevni Fantovski odsek ter Dekliški krožek sta občnemu zboru predložila skupno poročilo

SLOVENC V ARGENTINI

KANADA

Januarska številka verskega mesečnika Božje beseda je posvečena spominu pok. ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Glavne prispevke imata župnik dr. Jakob Kolarič in kaplan Janez Kopač, oba lazarista. Objavljeni so tudi najvažnejši odstavki iz važnih škofovih govorov in izjav v času pred smrtjo. Prav tako je objavljena sožalna izjava torontskega nadškofa kardinala Jamesa McGuigana, ob novice o smrti škofa dr. Rožmana, ki jo je zvedel med svojim bivanjem v Rimu. V njej med drugim pravi: "Rad bi izrazil vsem slovenskim katoličanom, posebno onim iz ljubljanske škofije, iskreno sožalje. Naj bi spomin na pokojnega škofa Rožmana v Vaših srcih nikdar ne zamrl, ampak živel naprej in Vam dajal poguma in moči, da bi sledili njegov vzgled in posnemali njegove kreposti, posebno njegovo resnično ponožnost, duha molitve, predanost božji volji in njegovo nesebično gorečnost za božjo slavo in rešenje duš."

V župnijski dvorani pri slovenski fari v Toronto so imeli v zadnjem času naslednje gledališke predstave: Finžgarjevo Našo kri, Goslarico naše ljube Gospe in Savinškove Grče v priredbi Zdravka Novaka.

Poročili so se naslednji pari: Vladimir Stanko in Veronika Novak; Roman

Vsak teden ena

DOMA

Vida Jerajeva

Navzgor se širi rožmarin, navzdol se nagej vlje, na okenca zagrnjena večerno sonce sije.

Rdeča ruta, bel ošpet, deklet razposajeno, širok klobuk, oj fant vesel, ki si prepeva eno.

Ti nagejlni, ta rožmarin, ti kmetje v luči sonca, ej, takih nimca celi svet, pa pojdi tja do konca.

o upravljanju športnega prostora. Navzoči člani so ga z odobravanjem vzeli na znanje ter omenjenima društvoma dali najširša pooblastila za nadaljnje upravljanje.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Predsednik Jože Rome, podpredsednik Jože Čampa, tajnik Ludvik Šmalec, blagajnik Jože Černak, gospodar Slavko Reven, kulturni referent Ludvik Stancer, knjižničar Anton Gorše. Odborniki: Stane Mehle, Jakob Sušnik, Anton Zajc in Janez Lužovec. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Lovre Jan, Jernej Kalan in Franc Vilfan, v razsodišče pa: Valentin Barle, Jože Virant in Franc Gerkmán st. Odbor je bil tudi letos izvoljen na osnovi delovnega načrta, ki je bil predložen članstvu skupno z listino novega odbora. Na občnem zboru so ugotovili, da je bil delovni načrt prejšnjega odbora izveden nad 80%.

Končno so na občnem zboru člani sklenili, da društvo Slovenska vas pristopijo Slovenski izseljenki zvezi. Sprejet je bil tudi sklep, naj bi odbor pripravil za dekleta kuharski tečaj.

stni hiši v Firenci) in hrpenec po redu in zvezdah in velikih ljudi družicah idejah, začel znova prevajati verze, ki so bili rojeni v izgnanstvu. Tako je nastal novi prevod Pekla — prevedel ga je pesnik, ki je doživel podobno usodo kot avtor. Zato ga je bolj občutil. Doživel je hkrati dobo velikih krivic, nereda in idejne zmede — zato ga je privlačevala ideja reda: svetovni imperij, ideja pravice: kazen za vse zločine in ideja miru: blaženost v Bogu.

Vsi veliki svetovni literarni in umetniški duhovi so se vračali k Danteju. Celo papeži so iskali pri njem navdih (Pij XI, Pij XII), da ne omenjam upodablajoče umetnosti, ki je našla pri njem neizčrpen vir motivov. Zato moramo z hvaležnostjo in veseljem seči po knjigi, ki sta nam jo predložila Slovenska kulturna akcija in mnogoletni trud Tineta Debeljaka. Med izdajami Slovenske kulturne akcije je to drugi prevod poleg Avguštinoevega Eucharionia. Pekel je opremila Bara Remec in njene tri priloge v abstraktnem slogu (Frančiška in Paolo, Gerion in Lucifer) povedo že same, v katerem času je knjiga izšla, prevajalec je pa skrbel, da jo je napravil vsem dostopno. Uvod, ki z opombami in razlagami obsega 119 strani, zadostuje, da spoznamo pesnikovo dobo, življenje in vse, kar zadeva razlago in razumevanje dela; omenjenih dobimo zadostno število svetovno znanih literatov, ki podčrtavajo veličino Dantejeve pesnitve in njegovih idej. In prav to je, kar nas mora privlačevati: veličina pesnitve in ideje. Tine Debeljak je s svojo neutrud-

ljivo pridnostjo in hkrati spretnostjo in okretnostjo prellil Dantejeve verze tako, da je prevod čitljiv in razumljiv in dasi je italijansčina zelo melodična, zvenijo lepo tudi Debeljakovi verzji, ki so hkrati vedno skušali izžerpno podatki vsebino izvornika in jo prekovati v lepo slovensčino. Noben prevod ne more doseči izvornika, vendar nam bo branje teh verzov nudilo mnogo užitka in nas neobhodno pomanjkljivosti ne bodo motile. Tisti, ki so se knjige že lotili, jo z veseljem bero in kdor pozna še izvornik, mora občudovati prevajalecovo spretnost. Če je res, da je bil Dante kdaj ob slovenskih mejah (Dantejeva jama pri Tolminu), potem nam ta Debeljakov prevod dokazuje, da je mislil Dante na slovensčino, ko je ježen pisal svojim Florentincem: "... vendar smatram in vzdržujem mnenje, da je še mnogo krajev in mest plemenitejših in lepših, kakor je Toscana in Florenca, kjer sem se rodil in kamor pripadam, in da je še mnogo plemen in narodov, ki govore jezik ugodnejši in uporabljivejši, kakor pa je italijanski." S to knjigo Slov. kult. akcija in prevajalec dokazujeta kulturno višino Slovencev in hkrati nakazujejo, kakšno naj bo v bodoče naše sosodstvo.

Ker vemo, da je Prešeren poznal Danteja, mi je prišlo na misel, kakšen prevod bi nam dal on. Ker je Dantejev jezik starinski in je večkrat to njegova posebna lepota, je kot ogenj, ki odsvita v antičnih stebrih — ali ne bi morda v Prešerenovem jeziku, ki nam je že nekoliko odmaknjen, odsevala tudi ta nedosegljiva beltada?

STEFAN TONKLI

DANTE ALIGHIERI: BOŽANSKA KOMEDIJA: PEKEL

Slovenska kulturna akcija v Buenos Aireu je kot svoje 5. izdanje v letu 1959 izdala prvi del Dantejeve Božanske komedije — Pekel v prevodu Tineta Debeljaka in v opremi Bare Remec. Knjiga je posvečena spominu dr. Jožeta Debevca, prvega prevajalca celotne Božanske komedije v slovensčino.

Slovinci in Italijani smo si sosedje že 1500 let in si homo šje naprej. Pogled v preteklost te sosesčine ni posebno razveseljiv in še posebno zadnja desetletja so polna nepotrebnih krivic z zahodne strani. Zaradi takega stanja tudi kulturno nismo prišli do primernega ravnovesja, ker ga je cnenogocjala prenapetost zgrešenih političnih sistemov. Dobra volja nekaterih duhov ni dosegla veliko. Zato ni čudno, da smo Slovenci segali po kulturne dobrih ne daleč proč — celo na Kitajsko (Gradnik: Kitajska lirika), raje kot v neprijetno bližnjo sosesčino. Vendar je bilo prevedenih nekaj italijanskih del, a le malo, če pomislimo na ogromno število imen v italijanskem slovstvu. Ni tu prostora za pregled slovenskih prevodov iz italijansčine, omenim le, da smo dobili Manzonijeva Zaročenca v lepem Budalovem prevodu. Brez potrebe tudi Macchiavellijevega Vladarja in Boccacciojeve Desetodnevje. Lorenzinijeve Storzek v Lovrenčičevi priredbi se je najbrže priljubil, brali smo lahko Pelliciove Ječe, Grossovega Marca Viscontija, roman o Vincencu Belli-

niju (Nestanovitno sree), Fogazzarovo Pesnikovo skrivnost, prevedena je bila celo Okrutna šala Sema Bevellija, razni odlomki iz Daledde in iz Varga, Leonardovi soneti itd. Če kdo želi, naj spíše razpravo o slovenskih prevodih iz italijansčine, saj zdaj je manj grenkosti v srcu, ko so menda izginili z naših mej sicilijanski in kalabriški kvesturini in kvestorji. Kaj je pomagalo, da je v največjem viharju prevedel Alojzij Res Rožice sv. Frančiška v Kraljevi opremi! Italija je morala biti pomandrana, da se je zavedala, če se je, da je njeno poslanstvo v kulturi, ne v vojaških pohodih in policijskem nasilju.

Visoko nad vse prevode iz italijansčine se dviga prevajanje Božanske komedije. Božanska komedija je iz najvišjih vrhov svetovnega slovstva, zato ni čudno, da je bil ta vrh že davno viden. Prešeren pravi v Glosi: Nam spričuje Alighieri, kako sreča pevca vdarja. Vraz ga je začel prevajati, leta 1877/78, torej že pred 80 leti, izdal celoten Pekel — le žal — da v svojem jeziku — Jovan Koseski. Skoraj v najbolj kritični dobi slovensko-italijanskega sosedstva od 1910 do 1925 pa je prevajal in tudi prevedel celotno Komedijo dr. Jože Debevec. To je bila doba prve svetovne vojne, doba delne zasedbe slovenskih dežel po Italijanih, doba fašizma, ki je hotel izbrisati slovenstvo iz Primorja, doba deportacij in šikan, uničenja slovenskih šol in ti-

ska, ki je 5 let po prevodu zadnjih verzov iz Komedije, postrelila Bazovičeve žrtve. Se mi zdi, da so vse te razmere hromile pero in grenile dušo dr. Jožeta Debevca, ko je koval verze. In vendar je v tej dobi odgrnil Dante Slovencev po peresih dr. Debevca svoj celotni obraz in v tej dobi (1921) je izšel v Gorici lep Dantejev zbornik z razpravami slovenskih in italijanskih dantologov. Ker je izhajala Božanska komedija dolga leta v Domu in svetu, je s tem trpel pogled na celotno delo, po drugi strani je pa Dante postal vsaj delno znan mnogim rodovom slovenskih študentov, ki so vneto prilizavali Dom in svet in se je skoraj zdelo, da ni Doma in sveta brez Komedije, in ime Dante nam je postalo že kar domače kot Finžgar, Pregelj in Cankar.

Kako zgrešena je bila torej italijanska politika do Slovencev, ki si jih je z nasiljem za vedno odbila. In vendar smo si še sosedje, doba nesmiselnih krivic je minila — in Dante je ostal.

Družinski in slovstvena tradicija, pravi Tine Debeljak, ga je napolnila, da se je lotil še on Danteja. In ni bilo napak. K temu se je pridružila še življenska usoda, ki je novega prevajalca vrgla na Dantejevo pot — na pot izgnanstva, in celo v Dantejeve dežele, tako, da je novi obsojenec iskal nekakega zavetja v verzih davnega predhodnika in tako je z angleško-italijansko izdajo Komedije blodeč po italijanskih mestih, zadevajoč ob izgance vseh narodov, na šejalce razdorov in sovraštva (sedež IKP v Dantejevi roj-

IZ TEDNA V TEDEN

Ameriški zun. minister Cristian Herter je na tiskovni konferenci izjavil, da je sed. kubanska vlada proti Severni Ameriki pokazala povsem sovražno držanje. Odkrito je povedal, da je sovražno nastopanje predsednika Fidel Castra osnova za vse sedanje odnose Kube do Sev. Amerike.

Ameriška vlada je obljubila nagrado 5.000 dolarjev vsakomur, ki bi oblastem sporočil podatke o osebah, ki v južnih ameriških državah najemajo majhna privatna letala, da z njimi potem kubanski emigranti odhajajo nad Kubo

JOŽE ZAJC

dent. - odontolog Matr. 8 F. 141 L. I. ordinira za zobozdravstvo in zobno tehniko na otoku Zarzamora — Río Caraguata — ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih.

Točne informacije na domu v Ramos Mejia, Av. de Mayo 689 B.

ter tam odmetavajo zažigalne bombe na polja s sladkornim trsom.

Pri kantonalnih volitvah v Baslu v Švici so komunisti doživeli hud poraz. Pri prejšnjih volitvah so dobili 5.254 glasov, pri zadnjih so pa nazadovali ravno za polovico.

Zahodnonemški kancler dr. Adenauer je po obisku Severne Amerike odšel na enotedenski obisk na Japonsko.

Občni zbor
Zadruga NAŠ DOM
bo v nedeljo dne 3. aprila 1960
ob pol deseti uri dopoldne
v društvenih prostorih
HIPOLITO IRIGOYEN 2750
SAN JUSTO
Vsi člani vabljeni!

OBVESTILA

Založba Slov. kult. akcije naznanja, da je izšla knjiga "Dnevni smrti", izbor slovenske zamejske proze od 1945 - 1960, uredil jo je prof. Alojzij Geržinič. Naročnikom jo bomo začeli pošiljati te dni, vsi ostali pa jo morejo kupiti pri upravi SKA, Alvarado 350, Ramos Mejia ali pa v Dušno-pastirski pisarni, Ramón Falcón 4158 ter pri poverjenikih. Opozarjamo tudi na knjigo: DANTE: Božanska komedija, Pekel — prevedel Tine Debeljak. Vežan izvod 100 pesov, broširan izvod 70 pesov.

Slovenska kulturna akcija bo začela s kulturnimi večeri v soboto dne 7. maja. Na prvem večeru bo predaval č. g. dr. Pavel KRAJNIK. Večeri bodo v salonu Bullrich in se bodo začeli ob 19 uri.

Prejšnjo nedeljo sta bili zaradi volitev in slabega vremena odpovedani dve nogometni tekmi. Ko bo znova določen dan, bo takoj objavljen med obvestili.

Namizni tenis.
Tekmovanje za prvenstvo v namiznem tenisu bo v nedeljo, dne 3. aprila v prostorih Mladinskega doma. Pričelo se bo dopoldne ob 9.30 h, nadaljevalo pa popoldne ob 16 h. Kapitani prijavljenih ekip morajo priti pol ure prej, ker bo izvede-

no v njihovi prisotnosti zbiranje za vrstni red tekmovalja. K tej lepi prireditvi iskreno vabimo vse rojake.

Š a h.
V soboto bodo odigrane naslednje tekme.

ob 19 h Mladinski dom: SFZ Lanus ob 21 h San Martin: SFZ Lanus

Vse igralce, ki imajo prekinjene igre lepo prosimo, da pridejo že ob 19 h, ker drugače ne bo mogoče ta dan zaključiti šahovskega tekmovanja. Naslov.: Moreno 143, San Martin.

Slovenski šolski tečaj Ivana Cankarja v Berazategui bo začel novo šolsko leto v soboto 2. aprila ob 15.30 uri.

CERKVENI OGLASNIK

Velikonočne duhovne obnove Slovencev v Vel. Buenos Airesu

Ramos Mejia: četrtek, 31. marca; petek in sobota, 1. in 2. aprila, ob 7.30 zvečer. San Justo: četrtek, 31. marca ob 8. zvečer; petek, 1. aprila, ob 7. zvečer; sv. maša, križev pot in govor, Florida: četrtek, 31. marca, petek in sobota, 1. in 2. aprila, ob 8. zvečer. Lanus: petek 8., sobota 9. in nedelja 10. aprila. San Martin: četrtek 7., petek 8. in sobota 9. aprila, ob 7. zvečer.

Sv. maša z aduščica za pokojnega proročnika.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1960 za Argentino \$ 340.—

fesorja dr. Ivana Ahčina bo v soboto 9. aprila 1960 ob osmih zjutraj v slovenski kapeli na Ramon Falcón 4158. Vabimo člane in prijatelje pokojnega gosпода profesorja, da se udeležijo maše z aduščice. Društvo Slovencev

V. SLOVENSKI DAN

BELA NEDELJA

24. aprila 1960

Dan slovenskega bratstva, slovenske vzajemnosti in širokogrudne dobrotelosti. Dan obnovitve in poživitve Slomškovega spomina in njegovega duha med zamejskimi Slovenci.

Vsak slovenski rojak je za ta dan iskreno povabljen na slovensko Pristavo v Moronu.

Društvo Slovencev

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob bridki izgubi naše pre-dobre mame, stare mame, sestre in tašče

ge Albine Homan, roj. Kumer

štali ob strani ter nas tolažili. Prav posebno se pa zahvaljujemo vsem tistim rojakom, ki so našo ljubo mamo obiskovali med boleznijo, ji lajšali bolečine, ob njeni smrti jo pa prihajali kropiti, moliti za pokoj njene duše ter jo končno v tako velikem številu tudi spremljali do njenega zadnjega počivališča na pokopališču v Olivos. Zlasti čutimo dolžnost, da se iskreno zahvalimo č. g. župniku Gregoriju Maliju za podelitev sv. popotnice naši ljubi mami, č. g. duhovnemu svetniku Alojziju Košmerlju za molitve za rajno na domu, za vodstvo pogreba, za opravljene pogrebne obrede na pokopališču in za gniljive poslovilne besede ob odprtem grobu ter č. g. Matku Borštarju za asistenco, vsem sosedom in rojakom iz okolice za prelep venec ter vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba ter nam izrekli sožalja.

Vsem iskreno Bog plačaj

Družine

HOMAN — PLEŠKO — PRAPROTNIK

SFZ Lanus : SFZ Moron
Černak Lójze : Močnik Franc prek.
Kunc Stane : — — — čl. 8 1:0
— — — čl. 8 : Vodnik Ciril 0:1
Berčič Lovro : — — — čl. 8 1:0

Naš dom : Mladinski dom
Poštajnar Marjan : Černak Lójze 1:0
Prelog Franc : Buda Stane 1:0
Krištof Janez : Šiler Ivan ½:½
Benko Franc : Šinkovec Jože ½:½

Razpredelnica A					Razpredelnica B					
Pregled drugega tekmovanja:					CELOTEN PREGLED TEKMOVANJA					
	dob.	izg.	izen.	prek.	igre	dob.	izg.	izen.	prek.	Točke
Mladinski dom	—	2	2	—	12	3	4	2	3	4
Naš dom	3	1	2	—	16	8	3	2	3	9
San Martin	2	1	—	1	12	5	4	—	3	5
SFZ Lanus	3	2	—	3	8	3	2	—	3	3
SFZ Moron	2	4	—	2	16	3	9	—	4	3

Kaj lahko razberemo iz celotnega stanja? Naš dom in Moron sta odigrala svoje tekme in jima ostanejo še le prekinjene. Vendar Moron z 9 izgubljenimi igrami ostane na mestu, ki mu pripada po vrstnem redu na razpredelnici. Če Naš dom dobi vse tri prekinjene igre, doseže 11 točk. Toda... skoraj gotovo dobi dve igri z Lanuščani, ki sta bili prekinjeni v soboto. Nekoliko bolj zapletena je zadeva za igro Krištofa, ki bo igral prihodnjo soboto s Sušteršičem Janezom iz San Martina, katere izid pa ni tako jasen, ker sta se oba brata Sušteršič dobro uveljavila.

San Martin še mora odigrati 4 igre z Lanusom. Kakšen bo izid? 5 že zagotovljenih točk, 3 prekinjene igre in 4, ki jih mora še odigrati dajo mnogo misliti. Prav tako tudi Mladinski dom, ki tudi lahko doseže 10 ali 11 točk. Vedno pa obstaja možnost, da se bosta dva povzpela na prvo mesto z enakim številom točk. Nedvomno bo pa v tej borbi

za prvenstvo veliko in lahko tudi odločilno vlogo igral Lanus, ki mora odigrati še 8 iger. Tako je spored prihodnje sobote izredno zanimiv in tudi do skrajnosti napet. Ker zanimanje med rojaki za IV. Slovenske športne dneve stalno raste in je udeležba na prireditvah vedno večja, je upravičeno pričakovati, da bo udeležba prihodnjo soboto v San Martinu, kjer se bo turnir nadaljeval, prekosila vse dosedanje. Obstaja pa še ena težava, na katero želimo opozoriti prireditelje. V primeru izenačenih mest v pravilih ni ničesar določenega po kakšnem načinu se to vprašanje uredi. Prav bi bilo, da bi v soboto pred pričetkom to sporazumno uredili, ker kot je razvidno iz tega kratkega komentarja, je možno, da do tega pride in je celo verjetno. Torej še enkrat: kogar zanima napeta igra in lepa borba, naj pride v soboto 2. aprila v San Martin, ulica Moreno 143 točno ob 19 h.

Slika levo: Posnetek z istega tekmovanja. Spredaj: Marolt (MD). Zadaj na levi Zupan (SM), na desni vodja šahovskega turnirja Dimnik. Slika desno: Dva zelo dobra igralca, ki častno branita barve svojih skupin. Na levi Franc Močnik (Moron), na desni pa Božo Sušteršič (San Martin). Foto Lójze Rezelj

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je v sredo, dne 23. marca 1960 ob devetih zjutraj umrla v Carapachayu, okrepcana z vsemi težili sv. vere naša ljuba mama, stara mama, sestra in tašča

gospa Albina Homan, roj. Kumer

K zadnjemu počitku smo jo položili v četrtek dne 24. marca 1960 ob desetih popoldne na pokopališču v Olivosu.

Vsem jo priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujoči:
Sin Pavle; hčere: Viktorija, Bernarda, Marija, por. Pleško in Ivanka, por. Praprotnik; Jože Kumer in Viktorija Kumer; brat in sestra v Ljubljani; Janez Pleško in Rudolf Paprotnik, zeta; Jani in Toni, vnuka ter Ana Marija in Metka, vnukinji in ostalo sorodstvo.

Carapachay, Munro v Argentini;
Ljubljana, Idrija, Vrhnika v Sloveniji.

Dne 23. marca 1960 je umrla članica D. S.

gospa ALBINA HOMAN

Med nami bo živela v svetlem spominu kot vzor verne in narodno zavedne Slovenke.

Ohranimo jo v lepem spominu in molimo za pokoj njene duše.

Društvo Slovencev
Buenos Aires, dne 24. marca 1960.

IV. SLOVENSKI ŠPORTNI DNEVI

Lep in prijeten šahovski večer. Naš dom na poti do zmage, ki pa še ni zagotovljena. Mladinski dom in San Martin sta še vedno resna tekmečca za osvojitve prehodnega pokala. Veliko možnost izenačenja prvega mesta. Šest izgubljenih točk, ker ni bilo igralcev. Kaj je z Moronom?

Nedvomno sta prvi dve prireditvi letošnjih športnih dni ugodno vplivali na nadaljevanje šahovskega turnirja, ki se je vršil v soboto 26. marca v udobnih prostorih šahovskega kluba v mestu San Martin. Samo nekaj minut po 19 h je v imenu šmartinske skupine pozdravil zbrane šahiste in druge številne goste g. Pavlič Anton, ki je s klenimi besedami podčrtal pomen, predvsem ga potrebo takih športnih srečanj, ki nas tudi na tem polju udeleževanja povezujejo v slovensko skupnost.

Takoj je bilo opaziti, da so se domači igralci potrudili s pripravo, prav posebno pa z gostoljubnostjo. Na mizicah so bili pritrjeni napisi z imeni tekmujočih skupin, ves večer pa so vsi šahisti po želji bili postreženi s črno kavo. Od pričetka je bilo tako ustvarjeno neko posebno neprisliljeno prijateljsko razpoloženje, ki je prišlo do izraza v izjavah mnogih šahistov, ki so bili izredno zadovoljni in veseli posebno vzdušja, ki je trajalo do polnoči, ko je bilo tekmovalje zaključeno in so se razšli na svoje domove.

Srečanja v šahu med Mladinskim domom in Našim domom imajo že svojo

zgodovino in so vedno v ospredju kot najbolj napeta in zanimiva. Obe skupini imata že vsa leta skoraj iste igralce, ki so gotovo med najboljšimi. Zato je popolnoma razumljivo, da je vsa pozornost in pričakovanje bilo osredotočeno v ta kočljiv spopad. Posebno še, ker so se izidi preteklih let zelo enakomerno menjavali. Kar pogledamo: leta 1957 je zmagal Mladinski dom 3 : 1, naslednje leto izgubil 1 1/2 : 2 1/2, leta 1959 zopet odločno dobil v rez. 3 1/2 : 1/2, to soboto pa je odnesel zmago Naš dom in sicer v rez. 3 : 1.

Kot je razvidno iz spodaj objavljenih rezultatov, so bile na sporedu še tri skupinske tekme. Vendar o njih ne moremo dosti poročati, ker so bile od dvanajstih iger 4 prekinjene, samo 2 odigrani, 6 pa odločenih po določilih pravilnika po pol urnem čakanju v prid navzočega igralca.

G. Berčič je znova dokazal, da je dober igralec in je v lepi igri zmagal Benka Franca iz Našega doma. Prav tako pa je Vodnik Ciril iz Morona nepričakovano premagal g. Zupana Slavka in San Martina.

Med Lanusom in Moronom je bila o-

digrana pravzaprav le ena igra in še tista je prekinjena. Podobno je tudi bilo med San Martinom in Moronom. Zato ni mogoča kakšna dokončna sodba o posameznih šahistih, niti o skupini, ker razvoj tekmovalja ni bil normalen. Pa bi zaradi objektivnosti poročila le pripomnili, da je ta odsotnost nekoliko motila nekatere šahiste, ki so zaman čakali na igro in so čas porabili v prijateljskih tekmah. Zelo slabo pa vpliva na igralce lastne ekipe, ki se čutijo osamljene in brez moralne opore, ki jo daje disciplinarnost in povezanost moštva.

Iz zapisnikov je razvidno, da ima SFZ Moron poleg titularnih igralcev prijavljene še tri rezervne, kot vsa ostala moštva. Prav tako tudi SFZ Lanus. Če že niso mogli priti titularji, Vodnik Jože in Vodnik Matevž iz Morona, ter Štancar Branko iz Lanusa, bi gotovo lahko prišli namestniki, od katerih nekatere poznamo že iz prejšnjih let. Za Lanus: Nabergoj Franc, Černak Jože in Burja Tone, za Moron pa Vester Franc, Košir Jakob in Vombergar Jure.

Vedno so bili podobni primeri, da je manjkal kakšen posamezen igralec, ali pa se je začel tekmovalje zavlačeval zaradi zamudnikov. Lanuščani so tokrat zaman čakali svojega četrtega tovariša, ki je obljubil, da pride. Ni pa razumljivo postopanje Morončanov, ki so kot lanski zmagovalci prepustili brez boja 4 dragocene točke. S tem so skoraj neizogibno padli na zadnje mesto.

Toda tudi ta primer ima svojo dobro stran. Vodja turnirja g. Dimnik je po preteku pol ure dosledno izpolnil pravila in je vseh 6 tekem bilo izgubljenih, kar gotovo služi kot lepo in koristno navodilo vsem športnikom za tekmovalje v tem in še posebej v prihodnjih letih.

Vendar na tem mestu ne bo odveč še pripomba, da se je to Lanusu in prav tako Moronu primerilo prvič in bi bilo želeli da tudi zadnjič, ker sta bili obe skupini v preteklih letih pri vseh športnih nastopih zgled točnosti.

Izidi drugega tekmovanja San Martin : SFZ Moron

Sušteršič Božo : Močnik Franc prek.
Pavlič Anton : — — — čl. 8 1:0
Zupan Slavko : Vodnik Ciril 0:1
Sušteršič Janez : — — — čl. 8 1:0

Naš dom : SFZ Lanus

Poštajnar Marjan : Černak Lójze prek.
Prelog Franc : Kunc Stane prek.
Krištof Janez : — — — čl. 8 1:0
Benko Franc : Berčič Lovro 0:1

Slika levo: Pravkar so se začele prve igre drugega šahovskega tekmovanja. Pri mizi sedijo: Prelog (ND), Kunc (Lanus) in Šiler (MD) ter Črnak (Lanus). Ob kraju stojita Buda (MD) in Berčič (Lanus). V ozadju Marolt (MD), Benko (SJ) in Bogdan Kosančič (SJ). Slika desno: Pri prvi mizi: Poštajnar (ND) in Lože Črnak (Lanus). Pri drugi: Janez Krištof (ND) in Franc Lobjnik (SM). Pri tretji: Franc Močnik (M) in Božo Sušteršič (SM). Foto Lójze Rezelj